

namazal s katranom in potem toliko pepela na-nj posul, da je bila dilja spodaj čez in čez s pepelom pokrita. Tako napravljena tla tudi nimajo prav nobenega zoper nega duha po katranu in ostanejo popolno suha. Še danes čez več let ne kažejo nikakoršnega sledú troh-nobe ali gnjilobe in ne najmanjše gobice. Prejšnja leta so v istem hramu dilje že v dveh letih gnjile, da smo jih popravljali morali. Po takem mislim, da katran s pepelom utegne tudi posebno dober biti pri diljah za napravo toplih gred na vrtih.

Gospodarske novice.

Velika korist lastovk.

Francoski prirodoslovec Florent-Prevost, ki posebno marljivo preiskuje želodce posebno tacihi tičev, ki se živijo od črvov, žužekov in družega mrčesa, je v želodcu 18 lastovk v različnih časih našel sledeče število žužekov: 15. aprila 422, 19. aprila 649, 27. aprila 301, 1. maja 704, 4. maja 660, 18. maja 680, 29. maja 300, 3. junija 420, 14. junija 244, 28. junija 400, 11. julija 420, 20. julija 501, 24. julija 500, 5. avgusta 742, 19. avgusta 600, 29. avgusta 384 žužekov. Po takem je 18 lastovk pozobalo od 15. aprila do 29. avgusta, tedaj v 4 mesecih 8390 žužekov, toraj jih je vsaka lastovka na dan pozobala 466. Če pomislimo, da se v teh preiskovanih želodcih ni našel ne najmanjši sled kacega žita ali pa sadja, je po tem razvidno, kolika velika dobrota je lastovka kmetijstvu sploh in sadjereji posebej. Kdo tedaj more to dobrotljivo tico preganjati?!

Goveja kuga,

kakor na Kranjsko, tako tudi na doljno Štajarsko po hrvatskih barantačih iz Bosne zatročena, dela še zmirom velik strah nam Kranjcem in Štajarcem.

C. kr. deželna vlada kranjska je v „Laib. Zeitg.“ v obširnem članku objavila vse, kar je za potrebno spoznala, da bi se zadušila ta pošast, za katero je do 23. dne t. m. v 39 vaséh okraja litijskega, kriškega, novomeškega in črnomaljskega deloma poginilo, deloma pobitih bilo 205 goved in 1 koza. Pri tej priliki omenja vladni članek, da se lastnikom ni samo po polni ceni, kakor so priseženi cenilci živino cenili, taka živina poplačala, katero je komisija zaradi sumljivosti pobiti dala, ampak tudi taka, ki je bila uže bolna, če lastnik le ni zamudil ob pravem času bolezní naznaniti, da je komisija živino še videla, predno je poginila.

Tudi na Štajarsko je kuga se zanesla iz Krapine na Hrvatskem, od kodar so živinski kupci okoli 100 goved na Štajarsko odgnali. Prvič se je prikazala v Doliču v ptujskem okraji in se kmalu po več družih vaséh širiti začela. „Slov. Gosp.“ poroča, da je ondašnja deželna vlada vse storila, kar postave velevalo v brambo däljega razširjevanja kuge, vendar pri tej priliki toži, da celó tako nevarna dogodba nikakor ni mogla rešiti ljudi nemškutarije. „Ljudem — pravi — je treba poduka, to pa v domačem, jim edino popolno razumljivem slovenskem jeziku. Do sedaj pa so se samo nemški oklici in zaukazi od okrajne gospódke razpošiljali navadnim oklicevalcem pri cerkvah, ki nemščine v slovenščino prav tolmačiti ne umejo. Tudi oklicevanje pri cerkvi ni zadostno, kajti mnogi zaostajajo po službi božji v cerkvi, drugi pa se hitro razkropijo, in le malo gre poslušat oklicevalca. Tudi lani so zavoljo človeške bolezní difterije ali vratne vnetice slovenskim Štajarcem dopošiljali nemško podučilo, letos pa vsled živinske kuge zopet samo nemške zaukaze dajejo, — le slovenskih ne, da bi jih naš kmet mogel umeti!“ — Tudi

v Istri in prav blizo goriškega Krasa v Jelšanah v volovskem okraji se je 21. dne t. m. prikazala kuga in se je kranjska dežela zaprla tudi proti Primorskemu.

Trtna uš

se je prikazala v Lombardiji na Laškem, zato je avstrijska vlada sedaj prepovedala, da se od ondot ne smejo kupovati ne trsi, ne trsove sadike itd.

Shod kmetijskih družeb na Dunaji.

V našem listu uže omenjeni shod družeb kmetijskih pod imenom „Agrartag“ bil je prvokrat 22. dne t. m. Zastopanih je bilo 16 družeb; zboru je predsedoval grof Atems, kateremu namestnik je knez Adam Sapieha. V tem prvem shodu se je izvolil izvršilni odsék, ki naj vredi predloge, katere so posamne kmetijske družbe v posvet izročile, in zato skrbi, da se zadnji čas do 10. decembra t. l. morejo pričeti obravnave zborove. — Med predlogi, ki jih je družba kmetijska kranjska izročila zboru v obravnavo, se eden, ki odkriva eno najhujih ran naše dežele, glasi tako le: „Naj se predrugači gozdna postava od 3. decembra 1852. tako, da se odstrani dobro planinarstvo ovirajoče gozdarsko preségovanje tako, da živinoreja na planinah stopi v svoje pravice po izgledu postave v Švajci.“

Šolske stvari.

Poročilo o učiteljskih zborih

v Ljubljani 25. septembra.

(Dalje in konec.)

Društvo „Narodna šola“ zborovalo je nazadnje. Žal nam je, ker smo s prostorom tako na tesnem, da čitateljem „Novic“ ne moremo po poročilu predsednika g. Stegnarja podati drobnega popisa o hvalevrednem in nesebičnem delovanji tega društva, ki ima namen nabirati denarne pripomoči, nakupovati šolsko robo na debelo (en gros) in razdajati jo po primeri vložnih doneskov in po razmerah potrebščine našim šolam za njihovo siromašno mladino. Od 26. septembra 1878. do 25. septembra 1879. l. je imelo društvo prihodkov 724 gold. 20 kr. — Največi podpornici bile sti mu sl. ljubljanska hranilnica z znamenitim darom 100 gold. in pa sl. banka „Slavija“ tudi s 100 gold. (Kaj ko bi se odbor prihodnje leto s prošnjo obrnil do graškega vzajemnega zavarovalnega društva, ki ima po Kranjskem sila veliko zavarovancev, dobiva iz naše dežele lepe vsote, in stoji na jako trdnih nogah.) Dobrotniki so darovali 37 gold. 67 kr.; nabiralne škrinjice pa so donesle 7 gold. 98 kr. — Ostale doneske vplačale so ljudske šole (njih 98) in pa učitelji. Stroškov pa je imelo društvo v vsem 613 gold. 96 kr. — Razdalo je namreč šolam, katerih voditelji so se za društvo kaj brigali, učne robe 13 vrstá, čez 17.000 zvezkov in komadov. Tako vidimo v tiskanem poročilu, na priliko, samo za zemljepisna učila (globuse in zemljevide) izdanih 113 gold. 45 kr.; za zvezke (teke) pisne, računske in risanske (16.050 komadičev) in pa 164 gold. 18 kr. „Bog plačaj!“ (Bog lonaj!) je beseda velike pomembe; naj rodoljubi verujejo, da, kar darujejo siromakom, se jim povrne po družih potih stoterno. Zato ne zabite blagosnoga društva „Narodne šole!“

Za prihodnje šolsko leto 1879/80 ima zdaj društvo za svoje potrebščine v rezervi le še 110 gold. 24 kr.;